

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

КАТЕДРА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ“

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ

на ас. д-р Веселина Любомирова

представени по конкурс за заемане на академичната длъжност “главен асистент” по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, научна специалност „Администрация и управление (устойчиво развитие на регионите)“, обнародван в ДВ, бр. 71 от 27.08.2021 г.

1. Статии, публикувани в научни списания, реферирани и индексирани в други международни бази данни с научна информация

- Любомирова, В., **Социалните иновации между политиката и политиките**, *Годишник на УНСС*, 2020, т. 1, с. 265-283, ИК-УНСС, ISSN (print): 1312-5486 <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=931946> – (на английски език)

Социалните иновации са актуален начин за представяне на модерни идеи в управленското и политическо планиране, особено на местно и регионално равнище. Концепцията се използва и на национално ниво, основно в областта на социалната политика и в някои случаи в правителствени мерки от сферата на устойчивото развитие. Анализирани са разбирането на тяхната роля, място и капацитет в управленския микс от инструменти днес и в бъдеще. Разгледано е мястото на социалните иновации между политиката за социална промяна и политиките за решаване на социални проблеми. Изведено е специфичното при използването на социални иновации в социалния сектор и политики. Като резултат са очертани две различни вариации и подходи за развитие и приложение на социални иновации. Представените заключения имат място при прецизирането на социалните и обществени вариации на иновациите на равнището на публичните политики за устойчиви региони.

- Николов, Г., Любомирова, В., **Човешки ресурси в социалните услуги – проблеми и предизвикателства в българските региони**, *Научни трудове на УНСС*, т. 3/2021, ИК-УНСС, с. 143 – 162, ISSN (print): 0861-9344] – (на английски език) <https://ideas.repec.org/a/nwe/natrud/y2021i3p143-162.html>

Изследването разкрива актуалните мотивационни предизвикателства и проблеми пред заетостта в системата на социалните дейности и услуги в България. На тази основа са очертани някои проблеми за устойчивостта на сектора в контекста на българските региони. Резултатите са продукт на авторово анкетно проучване сред 400 социални работници, дълбочинни интервюта и контент анализ на двадесет и две областни стратегии за развитие на социалните услуги. Студията очертава проблемите в социалната работа и социалните услуги, които демотивират специалистите в областта и представляват риск за устойчивото обезпечаване със социални услуги в общините. Анализът показва, че проблемите в сектора не са решени на равнище политики и планиране, ако се имат предвид общинските стратегии, регионалните планове и програмите на национално равнище.

- Любомирова, В., **Местно (само)управление в криза. Политически предизвикателства**, *сп. Политически изследвания*, 2020, бр. 1-2, с. 76-94, ISSN (Print): 0861-4830, <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=933410>

Настъпилата болнична кризисна ситуация, свързана с COVID-19, даде основание за друг управленски поглед към общините. Направен е опит анализът да съчетава подходи

от страна на политология, публична администрация и регионална икономика и изследвания. На теоретично равнище са изведени основания за териториален управленски подход, воден от местния и регионален интерес. Изводите са предимно теоретико-приложни. Проверена е хипотезата дали липсва взаимодействие между общинските планове и политическите програми за управление на кметовете в изследваните два случая. Резултатите се използват за доказване на тезата, че липсата на такова взаимодействие е условие за проблем в местното управление и развитие и предпоставка за рискове и кризи в различни сектори на местно равнище. Това допускане е разгледано през конкретен сектор – здравеопазване, предвид актуалността на темата в условията на пандемия.

2. Доклади, публикувани в сборници от научни конференции, проведени в България

- Любомирова, В., **Дефекти на българската политика и стратегиране – модел и практика**, в: Поуки от историята за ефективността на политиката, Юбилеен сборник, ИК-УНСС, 2020, с. 566-580, ISBN: 978-619-232-314-1

Стратегическото управление в политиката и държавата е фундамент за успех, стабилност и развитие. Редица автори защитават тезата, че в българската политика няма устойчива практика за разработване и следване на свои национални доктрини и цели, сплотяващи политическия елит и обществото. В доклада се защитава разбирането, че има теоретичен модел на български учен, който системно структурира факторите за това положение (липса на традиции в стратегирането). Докладът привежда различни аргументи, че моделът, описващ дефектологичните причини за слабите резултати на българската политика, е надежден инструмент за анализ на политическата практика у нас с цел проследяване и прогнозиране на управленски проблеми и политически провали. Извежда се значението на модела за дефектологията в българската политика върху анализа за надеждността на държавните стратегически документи.

- Любомирова, В., **Политики за активна трета възраст и дефицитът им в България**, в: За достоен живот на хората от третата възраст, Фондация Човещина/изд. Авангард прима, София, 2017, с. 124-134, ISBN: 978-619-160-774-7

Разгледани чрез контент анализ са актуалните стратегически документи в областта на политиките за подкрепа на възрастните хора в България. Съдържанието им се коментира в контекста на политическия дискурс в тази област в посока устойчивост на политиките за хората от третата възраст. Дискутират се акценти от изследваните документи, отнесени към възможни политически предложения в областта на социалната политика и солидарното общество. Изведени са различни постановки от стратегиите за възрастните хора, които нямат социално-икономическа обосновка в използваните документи или в други национални програми.

- Любомирова, В., **Стратегическото политическо и публично управление – проблеми и възможности**, в: Сб. Втора есенна академия. Административно

управление в публичния сектор. Институционална среда и капацитет., ИК-УНСС, С. 2016, с. 19-28, ISBN: 978-954-644-920-7

Разглежда се връзката между публичното управление и стратегическия управленски процес в държавата. Извежда се разбирането за възможен анализ на политическите стратегии и програми през методологията в областта на националната сигурност. Защишава се виждането, че чрез съпоставка с всички аспекти на сигурността могат да се оценяват политически стратегически документи. За тази цел се акцентира на важността на „меката сигурност – качество на живот, здравеопазване, образование, околна среда, морал и качество на управлението, човешки потенциал“ (Слатински, 2012). Правят се взаимовръзки между стратегирането в политиката и публичното управление и се анализират в контекста на действащата българска конституция.

- Любомирова, В., **Образованието – изоставеният път към ценностно солидарно общество**, в: Морал и етика на солидарността в съвременното общество, Фондация „Солидарно общество“, София, 2016, с. 203-216, ISBN: 978-619-160-604-7

В доклада се разглежда значението на гражданското образование и обучение за обществена социализация и грамотност. Целта на анализа е в този контекст да се потърси мястото на солидарността в гражданските ценности. Теоретичната аргументация започва от изясняване социалната функция на гражданското образование. Акцентира се на характеристиките на този вид образование от гледна точка на педагогиката и политологията. Сравняват се индивидуалистичната и колективистична парадигма в подхода към гражданското образование, съобразно устойчивата традиция и новите тенденции в българското образование.

3. Доклади, публикувани в сборници от научни конференции, проведени в чужбина или в България, ако са организирани от международни научни или професионални организации

- Василева, Е., Любомирова, В., **Достъпен туризъм като инструмент за устойчивост в регионите**, в *Regional development and cross-border cooperation*, 2021, Faculty of Management Zaječar, pp. 709 – 715, ISBN: 978-86-84763-05-3, *(на английски)*

Целта на доклада е да разкрие потенциала за развитието на достъпен туризъм на местно равнище. Надеждността на такава възможност се анализира в контекста на две концепции от областта на регионалната наука – тази регионалната и местна устойчивост на кризи (resilience) и за териториалното хоризонтално управление (territorial governance) и неговите функции за градското, местно и регионално развитие. Изведено е авторовото виждане, че достъпният туризъм е недооценен на равнище публично управление, от една страна, защото политиците не го познават, но и защото концепцията е все още нова. В същото време, дори в нашия регион – в югоизточна Европа и на Балканите, водещи субекти в сферата на туризма се опитват да въведат практики,

свързани с достъпността, но и да развият цялостно предлагане на такива туристически услуги. Приведени и анализирани са примери от Словения и Турция.

- Любомирова, В., **Роля на социалното предприемачество за устойчиви региони**, в Book of Proceedings "Regional development and cross-border cooperation", Chamber of Economy Pirotd District, Serbia, 2018, pp. 529-537, ISBN: 978-86-900497-1-4, *(на английски език)*

Увеличава се интересът към ролята на социалното предприемачество в европейското разбиране за социална политика. Докладът разглежда значението на социалното предприемачество за по-устойчиво регионално и местно развитие. Анализирани са различни идеи и политики за развитие на социални предприятия. Сравнени са политики на различни европейски държави и актуалната българска практика. За тази цел през 2018 г. са проведени дискусии във фокус групи с български социални предприемачи от различни райони на страната. Анализът очертава възможности за развитие на социални предприятия в българските региони, но извежда и проблеми пред тази сфера в България и Европа.

- Любомирова, В., **Рискови фактори при управлението на социалните услуги в българските региони**, in: Conference Proceedings "Trends in Regional Development and Security Management", PC-UNWE, Sofia, 2019, pp. 62-68, ISBN (Print): 13: 978-619-232-265-6, *(на английски език)*
<https://www.cceol.com/search/chapter-detail?id=838228>

Целта на доклада е да се очертаят някои по-сериозни проблеми пред системата за социални грижи в България, като се използва проучване сред 124 ръководители на социални услуги. Изведени са рискови фактори за качеството и мотивацията на ръководния персонал в сектора на социалните услуги. Резултатите от проучването са сравнение с изводи от направен контент анализ областните стратегии и актуално законодателство в областта на социалния сектор. Анализът показва кои проблеми в управлението и развитието на социалните услуги не намират подкрепа и посока за решение в регионалните секторни стратегии. Тези рискове са дефинирани като предизвикателство пред стабилността и устойчивостта на сектора.

- Василева, Е., Любомирова, В., Боцева, Д., **Интелигентният град като политическа тенденция: предизвикателства пред неготовото развитие**, in: City and Countryside - Identity and Space in the 21st Century. The Complexity of Mutual Interactions in the Peri-urban Interface, 2020, Crakow University of Economics Press, pp. 43-53, ISBN: 978-83-7252-822-3 *(на английски език/ глава от книга)*

Концепцията за развитие на интелигентен град става все по-популярна в академичния и политически дебат. Разгледана е приложимостта на този модерен тренд в страни с различно равнище на регионално развитие. Целта на изследването е да сравни

социално-икономическите политически въпроси от управлението на градовете с предизвикателствата на интелигентния град в този процес. Изследваната хипотеза е, че елементите на интелигентния град могат да се използват предимно като част от цялостната политика за управление на градовете – местна и национална. Приложими са като инструменти за по-добри решения на урбанистични проблеми от градското развитие. Възможностите на интелигентния град могат частично да се използват за управление на социално-икономически и регионални проблеми, но все още не като основен вектор на публичната политика и управлението на градовете. За проверка на това разбиране са анализирани концепции на публичния мениджмънт и управление, заедно с основните приложения на инструменти от интелигентния град в местното управление. Анализира се взаимодействието между стратегическите програми, свързани с интелигентното развитие, и от друга страна – програмите за социално-икономическо развитие на държавите и градовете. Резултатите очертават възможни приложения и ограничения на инструментите на интелигентния град в страни с регионални диспропорции и социално-икономически дисбаланси.

- Любомирова, В., Боцева, Д., **Ключови аспекти за разбиране на българския модел на социална икономика**, в *Building National Economy Competitiveness*, Nis, Serbia, 2019, pp. 145-164, ISBN: 978-86-6139-180-4 (*на английски език/ глава от колективна монография*)

Целта на настоящото изследване е да очертае новият модел социална икономика в България, с неговите характеристики, слабости и бъдещи предизвикателства. Анализирани са структурни елементи на тази политика – социалното предприемачество, заетостта на уязвими групи, включително хора с увреждания, корпоративната социална отговорност. Целта е да се очертаят различните аспекти на развиващата се в България социална икономика и нейните перспективи. Изследването е организирано в три секции. Първо, теоретичен обзор за същността на социалната икономика и нейните елементи. Второ, избраният методологически подход, базиран на дълбочинен анализ на развиващия се български модел за социална икономика и политиките, които го предпоставят. Направен е и сравнителен анализ между политики и практика в областта на социалното предприемачество, заетостта и корпоративната социална отговорност в България, в контекста на социалната икономика. Трето, използван е подход от политическия анализ за сравнение между българския модел за социална икономика с неговите структурни елементи, отнесен към различни политически дискурси. Най-ценният резултат от изследването е представен в изведения модел на социална икономика. Очертано е текущото развитие на концепцията на равнище социални политики, но и актуалните проявления в практиката на елементи от социалната икономика. Коментирани са идеологическият фундамент на текущия политически модел, възприет в тази сфера. Резултатите могат да са полезни за публичното управление, както и за политическите партии, за да разберат посоката, в която се насочва развитието на социалната икономика в България и за да са полезни за бъдещото развитие. Социалното предприемачество, заетостта за уязвими групи и корпоративната социална отговорност предимно се анализират самостоятелно. Това изследване ги обединява в общ модел за социална икономика. Такъв подход променя

перспективата към тях и техните функции. Очертаната политическа перспектива, възприета в България относно социалната икономика, е нова изследователска посока в тази тематика.

- Николов, Г., Любомирова, В., **Индексът за гражданско участие – приложение в регионалния анализ**, в Conference Proceedings Regionalni razvoj I demografski tokovi zemalja Jugoistocne Evrope, 2020, University of Nis, Serbia, pp. 121-128, ISBN: 978-86-6139-201-6 *(на английски език)*

Фокус на анализ е Индексът за гражданско участие, прилаган в България. Това е инструмент за оценка, създаден от българска неправителствена организация за измерване равнището на участие на гражданското общество в изготвянето и прилагане на политики и управлението на местно и национално равнище. Разглеждат се казуси от прилагането на индекса в регионалния анализ. Аргументира се, че опитът от прилагането му дава полезна информация за други възможни силни и слаби страни на този инструмент, когато се ползва за анализ на равнище публично общинско управление. Авторската практика с този инструмент дава основание да се изведат някои предварителни заключения за възможната му употреба и ограничения в различни по размер градове.

- Любомирова, В., Танаков, Н., **Младешта – проблеми и перспективи в българските региони**, в: Conference Proceedings Regionalni razvoj I demografski tokovi zemalja Jugoistocne Evrope, University of Nis, Serbia, 2019, pp. 319-327, ISBN: 978-86-6139-178-1 *(на английски език)*

Целта на доклада е да очертае своеобразен портрет на българските младежи, който да бъде отнесен към въпроса за устойчивото и конкурентно развитие на региона. Използвани са резултати от различни статистически, социологически и теоретични източници, за да се очертае образа на анализирания целева група – млади хора под 29 години. Заключение е, че в регионалните изследвания има слаба корелация между социално-икономическото поведение на младежите и въпросите пред регионалното развитие. С фокус към потребностите на регионалното развитие и анализ, този доклад акцентира към фактори от поведението на младежите, свързани със заетостта, образованието, мобилността и личните им ценности.

- Николов, Г., Любомирова, В., Танаков, Н., **Ключови фактори за достъпен туризъм в Югоизточна Европа**, в: Conference Proceedings “Contemporary challenges on protection and managing of the natural and cultural heritage”, Institute for Socio – Cultural Anthropology of Macedonia, 2020, pp. 53 – 63, ISBN 978-608-65643-8-4 *(на английски език)*

Различни международни институции и организации като ООН, Европейската комисия и други застават зад принципите на достъпния туризъм. Очертани са актуалното развитие на тази тенденция в различни направления. От една страна, се разглежда влиянието на концепцията за *достъпния туризъм* повлиява туристическия сектор на регионално равнище, но също и ефектите от такъв подход в туризма в урбанистичното развитие, и не на последно място – за популярността на града и неговата конкурентоспособност. Подкрепяме разбирането, че достъпният туризъм може да има съществено влияние върху туристическите дестинации, подобряването на имиджа на района и дори възможност да се излезе от сезонността в предлагането на туристически продукт. Разгледана е концепцията, че достъпният туризъм е основан на взаимодействие между всички заинтересовани страни – управление на сектора, международно предлагане, туроператори и крайни потребители. В подкрепа на това разбиране, в Европа са формулирани критерии и се провеждат съревнования за градове и градски райони с развит *достъпен туризъм*. Фокус на анализа е къде са градовете от Югоизточна Европа в този нов стандарт за туризъм и какви са предизвикателствата пред тях при неговото развитие.

1. Articles published in scientific journals, referenced and indexed in other international databases with scientific information.

- Lyubomirova, V., **Social innovations between politics and policy**, Yearbook of UNWE 2020, v. (1), pp. 265-283, ИК-УНСС, ISSN (print): 1312-5486
<https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=931946>

Social innovations are a trendy approach for presenting modern ideas in management and policy plans, especially at the local and regional levels. It is also a well-adopted concept on the national level, mainly in the social policy and partly in some sustainable development measures. Understanding their role, place, and capacity in the contemporary and future governance mix of instruments is an area open to debate. Where do social innovations stand between politics for social change and the policy for social problem-solving? What is their specific implementation in the social sector and policy? These are the main questions that this piece of research addresses. The results expose two different understandings and approaches to the development and implementation of social innovations. The presented conclusions are useful in reconsidering the social or societal variety of innovations at the policy level for sustainable regions.

- Nikolov, G., Lyubomirova, V., **Human resources in the social services – problems and challenges in the Bulgarian regions**, Research Papers of UNWE, volume 3/2021, Publishing Complex - UNWE, pp. 143 – 162, ISSN (print): 0861-9344
<https://ideas.repec.org/a/nwe/natrud/y2021i3p143-162.html>

The research reveals current work motivation challenges and employment problems in the social care system in Bulgaria. On that basis, some challenges for the resilience of the social care system in the Bulgarian regions are outlined. The conclusions are based on the authors' survey data and a content analysis of the social services strategies in 22 Bulgarian districts. The

paper shows which ongoing problems in the sector demotivate the social work specialists due to their own opinions and are not solved as policy and planning in the regional and municipality strategies and government level.

- Lyubomirova, V., **Local (Self)governance in a Crisis. Political challenges**, *Political Studies*, 2020, Issue 1-2, pp. 76-94, ISSN (Print): 0861-4830
<https://www.cceol.com/search/article-detail?id=933410>

The COVID-19 hospital crisis shines attention on municipalities' governance needs and specifics. An attempt for analysis through approaches from political science, public administration, and regional economy and research has been made. The paper presents grounds for a territorial governance approach, guided by local and regional interests on the theoretical level. The conclusions are mainly theoretical but also applicable in the interaction between strategic documents at the local level. The conducted comparative analysis of two comparable municipalities' strategic documents illustrates the reached theoretical and applied conclusions. Two case studies tested whether there is no interaction between the municipal development plans and the mayors' political programs. The results prove that the lack of such interaction is a condition for a problem in local government and development and a prerequisite for risks and crises in different sectors at the local level. Given the topic's relevance during the pandemic, this assumption is considered through a specific policy sector - healthcare.

2. Papers published in proceedings of scientific conferences in Bulgaria.

- Lyubomirova, V., **Defects of Bulgarian politics and strategy - model and practice, in: Lessons from the history of policy effectiveness, Jubilee collection**, Publishing Complex-UNWE, 2020, pp. 566-580, ISBN: 978-619-232-314-1

Strategic governance in the politics and the state is a successful fundament, stability, and development. The doctrine and goals settlement practice, which united the political elite and society, is constantly missing in Bulgarian politics, with rare exceptions. The approach adopted for this analysis is authored by the Bulgarian prof. Trendafil Mitev. The defectology in Bulgarian politics systemizes factors for the poor results in the domestic political practice. The paper presents the significance of the model for defectology in the Bulgarian policy based on the analysis of the reliability of the state strategic documents.

- Lyubomirova, V., **Policies for active third age and their deficit in Bulgaria, In: For a dignified life of the elderly**, Humanity Foundation/ed. Avangard prima, Sofia, 2017, pp. 124-134, ISBN: 978-619-160-774-7

Discussed via content analysis are actual (in 2017) strategic documents in the policies for the support of the elderly in Bulgaria. Their content is commented in the context of the political discourse in this area in the direction of sustainability policies for the elderly. The paper analyzes the highlighted policy proposals via the perspective of social policy and solidarity society. The author outlines various measures from the policy strategy for the elderly,

formulated without socio-economical argumentation in the analyzed and related strategic documents.

- Lyubomirova, V., **Strategic Political and Public Governance - Problems and Opportunities**, in: Second Autumn Academy. Administrative management in the public sector. Institutional environment and capacity., Publishing Complex-UNWE, S. 2016, pp. 19-28, ISBN: 978-954-644-920-7

The focus of the paper is the connection between public administration and the strategic management process in Bulgaria. The author argues the importance of analysis of political strategies and programs through the methodology from the field of national security theory. The main idea is that political-strategic documents can be assessed by comparison with all aspects of security. The presented approach is adopted from “the soft security theory - quality of life, health, education, environment, morale and quality of governance, human potential“(Slatinski, 2012). The relationship between policy strategy and public administration is analyzed in the context of the current Bulgarian constitution.

- Lyubomirova, V., **Education - the Abandoned Road to a Solidarity Society, in: Morality and Ethics of Solidarity in Modern Society**, Solidarity Society Foundation, Sofia, 2016, pp. 203-216, ISBN: 978-619-160-604-7

The report examines the importance of civic education and training for socialization and literacy. The purpose of the analysis is to outline the place of solidarity in civic values. The theoretical argumentation begins with clarifying the social function of civic education. On focus are the characteristics of this type of education from the point of view of pedagogy and political science. Compared are the individualistic and collectivist paradigm in the approach to civic education, according to the tradition and tendencies in Bulgarian education.

3. Papers published in proceedings of scientific conferences held abroad or in Bulgaria, if organized by international scientific or professional organizations

- Vasileva, E., Lyubomirova, V., **Accessible Tourism as a Tool for Resilience in Regions**, in: Regional development and cross-border cooperation, 2021, Faculty of Management Zaječar, pp. 709 – 715, ISBN: 978-86-84763-05-3

This paper aims to outline the hidden capacity of the development of accessible tourism on a local level. The idea’s reliability is analyzed in the context of two regional science concepts – the one for regional and local resilience and the other one for territorial governance and its functions for city, local and regional development. The manifested understanding here is that accessible tourism is underestimated either because policymakers are not familiar with it but also because the concept is still new. At the same time, even in our region – in southeast Europe and on the Balkans' leading tourism player trying to implement accessible tourism practices or

to develop systematic offering of such tourism service. Examples from Slovenia and Turkey are compared.

- Lyubomirova, V., **Role of Social Entrepreneurship for Sustainable Regions**, in: Book of Proceedings "Regional development and cross-border cooperation," Chamber of Economy Pirot District, Serbia, 2018, pp. 529 – 537, ISBN: 978-86-900497-1-4
-

The role of social entrepreneurship in European social policy is growing rapidly. This conceptual paper aims to focus on the impact of social entrepreneurship for more sustainable regional and local development. The analysis is based on desk research of different ideas and policies for developing of social enterprises. The author analyzes in comparison different policies among European countries and the latest Bulgarian policy in the field. It also includes results from focus group discussions conducted among Bulgarian social entrepreneurs from different regions in 2018. The paper aims to show the opportunities for development of social enterprises in the Bulgarian regions and the problems in front of this policy and practice in Bulgaria and Europe.

- Lyubomirova, V., **Risk factors for social services management in Bulgarian regions**, in: Conference Proceedings "Trends in Regional Development and Security Management," PC-UNWE, Sofia, 2019, pp. 62 – 68, ISBN (Print): 13: 978-619-232-265-6, <https://www.cceol.com/search/chapter-detail?id=838228>

The article's goal is to show some main problems in front of the social care system in Bulgaria, using an empirical survey among social services management personal. On that basis, some risk factors for the quality of management of Bulgarian social services are outlined. This conclusion is compared with content analysis of the sector strategies for the Bulgarian districts and current legislation in the sector. The paper shows which management problems do not find solutions in the regional strategies and define them as risks for the sustainability of the social service system.

- Vasileva, E., Lyubomirova, V., Botseva, D., **Smart City as a Policy Trend: Implementation Challenges**, in: City and Countryside - Identity and Space in the 21st Century. The Complexity of Mutual Interactions in the Peri-urban Interface, 2020, Crakow University of Economics Press, pp. 43 – 53, ISBN: 978-83-7252-822-3

The concept of smart city development has become more popular from both an academic and political perspective. But how much is this modern trend applicable in countries with different levels of regional development? The article compares the socio-economical political issues of city governing and the smart city challenges in this process. The authors hypothesize that smart city development can be used mainly as an element of governing policy (both national and local) for city development, in his role as an instrument for better solutions to urban problems. Smart city decisions can be partly used for helping in managing socio-economic and regional problems, but still not as the main perspective for public policies and

governing of cities. The aim of the article will be to analyze concepts for public management and governing and some of the main policy implementations of smart cities. The interaction between strategic programs related to smart development and programs for socio-economic development on national and city level should be analyzed. The results have to outline possible implementation and limitations of smart city tools in countries with regional disproportions and socio-economic disbalance.

- Lyubomirova, V., Botseva, D., **Key Aspects for Understanding the Bulgarian Model of Social Economy**, in: Building National Economy Competitiveness, Nis, Serbia, 2019, pp. 145 – 164, ISBN: 978-86-6139-180-4

The goal of the research was to outline the new model of formation of the social economy in Bulgaria, its characteristics, weaknesses, and future challenges. Social entrepreneurship, employment of vulnerable groups, including people with disabilities, corporate social responsibilities are the analyzed structural element of this policy to be outlined a specific aspects of the Bulgarian social, economic perspective. The study has been developed in three sections: Firstly, desk research about theory for social economy, and its elements; Secondly, the methodological approach adopted in section two focused in-depth analysis of the new policy in every part of the Bulgarian social, economic model also considers the comparative research between policy and practice in the field of social entrepreneurship, employment, and CSR in Bulgaria. Section three of the research presents the political science approach of compression of the Bulgarian social economy model and its structural elements with possible political discourses. The most valuable results of the current study are expressed in the pictured social economy model, the ongoing practical and policy development of its elements, and this policy construct's ideological foundation. The results can be used by policymakers and political parties to understand how the Bulgarian social economy is being directed and to help for further development. Social entrepreneurship, Employment for vulnerable groups, and Corporate social responsibility are mainly analyzed separately, and this paper combines them and transforms them into a part of the social economy model. Such an approach is changing their perspective and functions. The adopted political perspective can also be considered a new research point of view research to the subject.

- Nikolov. G., Lyubomirova, V., **Citizen Participation Index – application in regional analysis**, in: Conference Proceedings Regionalni razvoj I demografski tokovi zemalja Jugoistocne Evrope, 2020, University of Nis, Serbia, pp. 121 – 128, ISBN: 978-86-6139-201-6

A citizen participation index is an evaluation tool created by Bulgarian NGO organizations to measure civil society's level of participation in policy-making and governance on local and national levels. This paper outlines empirical evidence from the application of the index in regional analysis. The research experience with its implementation gives useful information for other possible strengths and weaknesses of the instrument when used for analysis on municipality level. The authors' experience with this index concludes with some preliminary findings of its usefulness for different sizes of cities.

- Lyubomirova, V., Tanakov, N., **Youth - Problems and Perspectives in Bulgarian Regions**, in: Conference Proceedings Regionalni razvoj I demografski tokovi zemalja Jugoistocne Evrope, University of Nis, Serbia, 2019, pp. 319 – 327, ISBN: 978-86-6139-178-1

The paper aims to outline a portrait of the Bulgarian youth relevant to regions' sustainable and competitive development. Empirical results from different statistical, sociological, and desk evidence reports will be used to fulfill the image of the analyzed target group young people under 29. The authors' observations on the subject show the rare correlation between youth and regional development in the latest regional research, which is a weakness in the perspective of the regional topics. According to the regional perspective, our analysis is looking at youth characteristics as employment, education, mobility, personal values.

- Nikolov, G., Lyubomirova, V., Tanakov, N., **Key Factors for Accessible Tourism in southeast Europe**, in Conference Proceedings "Contemporary challenges on protection and managing of the natural and cultural heritage," Institute for Socio-Cultural Anthropology of Macedonia, 2020, pp. 53 – 63, ISBN 978-608-65643-8-4

There are a variety of international institutions and organizations as the United Nations, the European Commission, and others promoting the main principles of accessible tourism. With this paper, we outline the latest development of this trend in different important fields and perspectives – the influence on the tourist sector on a regional level, on the urban development, and the city's popularity and competitiveness. We are supporting the understanding that accessible tourism can have a significant impact on touristic destinations, the improvement of the territory image, and the possibility to escape from market seasonality. We support the concept that accessible tourism is based on a collaborative process among all stakeholders – governments, international agencies, tour operators, and end-users. Following this, in Europe are established criteria and competitions are selected for accessible tourist cities and urban areas. Where are the European southeast towns in this new standard for tourism, and what are the challenges in front of them is the topic of our analysis.